Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 61/2025

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2026-2031

Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Antropologia**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Pedagogiki
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 2
Rodzaj przedmiotu	kształcenia ogólnego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Sławomir Rębisz
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Sławomir Rębisz

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
2	15								2

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): egzamin

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

Zainteresowanie zagadnieniami z zakresu przemian społecznych i cywilizacyjnych we współczesnym świecie.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z głównym instrumentarium pojęciowym antropologii (w tym antropologii kultury), jej podstawowymi teoriami i osiągnięciami
C2	Wskazanie na rolę człowieka w tworzeniu i użytkowaniu kultury oraz wpływie kultury na jego życie
C3	Zachęcenie słuchaczy do przyjmowania postaw otwartości na inne kultury i społeczeństwa, a także docenienia i troski o spuściznę kulturową swojego regionu
C4	Zachęcenie studentów do podejmowania dyskusji o procesach społecznych i cywilizacyjnych, które są konsekwencją oddziaływania kultury, a także poszukiwania przyczyn i kierunków zachodzących zmian cywilizacyjnych, w tym, w swoim środowisku rodzinnym i lokalnym

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	posiada pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę dotyczącą miejsca i znaczenia antropologii w systemie innych nauk; posiada pogłębioną wiedzę na temat związków między czterema dyscyplinami wchodzącymi w skład antropologii (antropologia kulturowa, antropologia biologiczna, archeologia i antropologia lingwistyczna), posługując się jednocześnie podstawowym instrumentarium pojęciowym tej nauki (np. kultura, wzór, obyczaj, obrzęd, symbol, mit itp.)	K_W01
EK_02	ma pogłębioną wiedzę z zakresu wybranych koncepcji, metod i badań antropologicznych w kategoriach teoretycznych, etyki badań antropologicznych oraz przedmiotu badań antropologii	K_W02
EK_03	potrafi wykorzystać poszerzoną wiedzę teoretyczną, aby przeanalizować i zinterpretować zachowania, tak własne, jak i innych, w kontekście powszechnie przyjętych wzorców kulturowych opartych o zasady, normy etyczne i wartości wypływające z postawy humanistycznej, formułując jednocześnie wnioski i wskazując obszary wymagające zmian oraz działań na rzecz własnego rozwoju i rozwoju innych uczestników życia społecznego, w tym, w środowisku wielokulturowym	K_U02
EK_03	potrafi integrować posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu antropologii oraz zastosować ją do opisu sytuacji społecznych	K_U04
EK_04	potrafi identyfikować złożone procesy społeczne, analizować je w szerokim kontekście powiązań między dyscyplinami wchodzącymi w skład antropologii	K_U20
EK_05	jest gotów do krytycznej refleksji na temat wagi kultury w życiu człowieka, otwartości na innych i inne	K_K02

	kultury/społeczeństwa, odnoszenia się do nich z szacunkiem, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, przynależności do określonej grupy społecznej, wyznania i kultury ale również docenia spuścizny kulturowej swojego regionu	

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Spotkanie z innością – u korzeni antropologii.
Istota antropologii i jej dziedziny - uwagi wstępne. Myślenie w kategoriach teoretycznych.
Antropologia jako nauka. Przedmiot badań antropologii. Wybrane koncepcje metod i badań antropologicznych. Etyka w badaniach antropologicznych.
Treść i zakres pojęcia kultura. Kategorie antropologiczne w kulturze. Rodzaje kultury.
Język i jego znaczenie dla kultury. Hipoteza Sapira – Whorfa. Rola frazeologizmów w badaniu językowego obrazu świata.
Ciało jako konstrukt kulturowy. Antropologiczne pojęcie ciała i sposobów obchodzenia się z nim.
Kultura a osobowość. Tożsamość kulturowa. Płeć kulturowa (*gender*).
Rodzina i pokrewieństwo. Przemiany modelu rodziny w kulturze Zachodu.
Kultura a życie społeczne. Duch kapitalizmu.

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne

3.4 Metody dydaktyczne

wykład z prezentacją multimedialną

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Egzamin pisemny	w
EK_02	Egzamin pisemny	w
EK_03	Egzamin pisemny, zaliczenie lektur	w
EK_04	Egzamin pisemny, zaliczenie lektur	w
EK_05	Egzamin pisemny, zaliczenie lektur	w

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

1. Pozytywna ocena z egzaminu pisemnego – testu.

2. Obecność na wykładach. 3. Zaliczenie lektur. 1. Egzamin pisemny testowy: ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza) ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami) ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami) ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów) ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami) ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach - udział w egzaminie	 3 2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: - przygotowanie do egzaminu - studiowanie literatury (przeczytanie obowiązkowych lektur)	 15 15
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Burszta, W.J. (1998). *Antropologia kultury: tematy, teorie, interpretacje*. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.

Gajda, J. (2008). *Antropologia kulturowa: wprowadzenie do wiedzy o kulturze*. Wyd. 1 zm. i popr. Kraków: Impuls.

Godlewski, G., Kolankiewicz, L., Mencwel, A. (red.) (2005). *Antropologia kultury: zagadnienia i wybór tekstów.* Wyd. 4, zm. i rozsz. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Krawczyk, E. (2006). *Antropologia kulturowa: klasyczne kierunki, szkoły i orientacje*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Salzman, P.C., Rice, P.C. (2009). *Myśleć jak antropolog*, Gdańsk: GWP.

LEKTURY - obowiązkowo: Stomma, L. (1986). *Antropologia kultury wsi polskiej XIX wieku*, Warszawa. Wyd."Pax„ (roz.II - Wierzenia o obcych; roz. III - Portret z negatywu; roz. IV. - Różne wymiary izolacji; roz. VII - Tablice Mendelejewa).

Literatura uzupełniająca:

Bauman, Z. (2004). *Globalizacja. I co z tego dla ludzi wynika.* Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy

Mielnik, J., Węgłowski, A., Urbański, J., Chojnowska, D., Nikodemski, M., Kisielewska, Z., Pytko, K. (2011). *Egzotyczne cywilizacje. Poznać i zrozumieć człowieka*. Warszawa: G+J Gruner + Jahr Polska.

Nowicka, E., Głowacka-Grajper, M. (2007). *Świat człowieka - świat kultury: antologia tekstów klasycznej antropologii.* Warszawa: PWN.

Sadler, P. (1997). *Zarządzanie w społeczeństwie postindustrialnym*. Kraków: Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu.

LEKTURY - do wyboru:

Ashenburg K.(2009). *Historia brudu*. Warszawa: Wydawnictwo Bellona

Bauer, W. (2016). *Przez morze z Syryjczykami do Europy.* Wołowiec: Wydawnictwo Czarne.

Gauß, K.-M., Buras, A. (2005). *Psożercy ze Svini*. Sekowa. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne.

Gierak-Onoszko, J. (2019). *27 śmierci Toby'ego Obeda*. Warszawa: Wydawnictwo: Dowody na istnienie.

Hall, E., T. (1987). *Bezgłośny język.* Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Hall E., T. (1976). *Ukryty wymiar.* Warszawa: Muza.

Kapllani, G., Szyler, E., T. (2009). *Krótki podręcznik przekraczania granic*. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne.

Kącki, M. (2015). *Białystok. Biała siła, czarna pamięć*. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne.

Kingsley, P. (2017). *Nowa Odyseja. Opowieść o kryzysie uchodźczym w Europie*. Wydawca: Krytyka Polityczna.

Kosiński, J. (2011). *Malowany ptak*. Warszawa: Albatros.

Mazuś, M. (2015). *Król kebabów i inne zderzenia polsko-obce*. Warszawa: Wielka Litera.

Mikołajewski, J. (2015). *Wielki przypływ*. Warszawa: Dowody na Istnienie.

Nawaz, Z. (2016). *Śmiejąc się w drodze do meczetu*. Wydawnictwo Kobiece, Białystok 2016

Pollack, M. (2014). *Skażone krajobrazy*. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne.

Pollack, M. (2011). *Cesarz Ameryki. Wielka ucieczka z Galicji.* Wołowiec: Wydawnictwo Czarne.

Tochman, W. (2008). *Jakbyś kamień jadła*. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne.

Tochman, W. (2010). *Dzisiaj narysujemy śmierć*. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne.

Wlekły, M. (2019). Raban! O kościele nie z tej ziemi. Warszawa: Agora.

Zadrożyńska, A. (1983). Homo faber i homo ludens: etnologiczny szkic o pracy w kulturach tradycyjnej i współczesnej. Warszawa: PWN.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej